ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 105, Haziran 2020, s. 296-308

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.42961>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
19.04.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.06.2020

Arş. Gör. Seda AĞGÜL
Kafkas Üniversitesi, İşletme, Muhasebe ve Finansman
seda.baggul@gmail.com

ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE DERSİNE BAKIŞ AÇILARININ MOTİVASYONLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KAFKAS ÜNİVERSİTESİ İİBF ÖRNEĞİ

Öz

Üniversitelerde yürütülen muhasebe dersleri öğrenciler tarafından genellikle zor ve karmaşık olarak görülmektedir. Derse bu şekilde önyargılı olarak başlayan öğrencilerin dersten verim almaları da bu oranda zorlaşmaktadır. Bu durum hem öğrenciyi hem de dersi veren öğretim elemanını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu bağlamda öğrencinin derse gelmeden önce derse olan bakış açısının motivasyonu üzerindeki etkisi, dersle ilgili elde edeceği başarıyı büyük oranda etkilemektedir. Bu etki göz önüne alınarak yapılan çalışmada amaç, öğrencilerin muhasebe dersine olan bakış açılarının muhasebe dersine motive olma düzeylerindeki etkisini ölçmektir. Öğrenciler üzerinde uygulanan anket çalışmasından elde edilen sonuç, muhasebe dersine olan bakış açısının motivasyonu etkilediği yönündedir. Bu amaçla ele alınan araştırma Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde muhasebe dersi alan 157 öğrenciyi kapsamaktadır. 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında toplanan veriler SPSS ve AMOS programları kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Araştırmada yararlanılan anketlerin güvenilirlik ve geçerliliğini ölçmek amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Çalışmada amaca ulaşmak için belirlenen hipotez; korelasyon ve yapısal eşitlik modeliyle test edilmiş, sonuçlar bu kapsamda yorumlanmıştır. Analizler sonucunda ulaşılan bulgularla öğrencilerin muhasebe dersine olumlu bakış açılarının onların motivasyonlarını pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Muhasebe Dersi, Bakış Açısı, Motivasyon

THE EFFECT OF STUDENTS' PERSPECTIVE ON ACCOUNTING COURSE ON THEIR MOTIVATIONS: THE CASE OF FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES AT KAFKAS UNIVERSITY

Abstract

Accounting courses instructed at universities are generally seen as difficult and complex by students. It is that much difficult for students who start the lesson with prejudice to get efficiency from it. This situation may affect both the student and the instructor who gives the lesson negatively. In this context, the effect of the student's perspective on the lesson on his/her motivation before coming to class affects the success of the course substantially. The aim of this study, which has been carried out by considering this effect, is to measure the effect of students' perspectives on the accounting course on the level of motivation of the accounting course. The result obtained from the questionnaire study applied to students is that their perspective on accounting course affects motivation. The handled study for this purpose includes 157 students who have taken accounting courses at the Faculty of Economics and Administrative Sciences of Kafkas University. The data collected in the 2018-2019 academic year were analyzed using SPSS and AMOS programs. In order to test the reliability and validity of the questionnaires used in the study, exploratory and confirmatory factor analysis (CFA) were used respectively. Hypotheses formed in order to achieve the purpose of the study were tested using correlation and the structural equation modelling, and the results were interpreted accordingly. In findings obtained from analyses, it was confirmed that positive perspective of students to accounting had a positive effect on motivation.

Keywords: Accounting Course, Perspective, Motivation

1. GİRİŞ

Üniversiteye tercih yapan öğrencilerin çoğu öğrenimini görecekları derslerle ilgili bir takım beklentilere ve değişik bakış açlarına sahiptirler. Hatta birçoğu tercih yaptıktan sonra öğrenecekleri derslerin içerikleriyle ilgili ön araştırmalarda bulunmaktadır. Bunu sonucu olarak öğrenci dersle ilgili bir bakış açısı kazanmaktadır. Dersleri almaya başladıktan sonra bu bakış açısı olumlu ya da olumsuz olarak değişmekte ve öğrencinin derse karşı motivasyonunu aynı doğrultuda etkilemektedir.

Özellikle yükseköğretim kurumlarında nitelikli bir eğitimin sağlanması öğrencilerin taleplerinin tam anlamıyla karşılanmasıyla mümkündür. Bu taleplerin karşılanamaması öğrencinin umudunun kırılmasına ve sonuç olarak başarısızlığa sebebiyet verecek ve sonuç olarak istenen verim tam anlamıyla sağlanamayacaktır. Bu bağlamda öğrencilerin beklenti ve motivasyon düzeylerini tayin etmek atılacak olan ilk adım olmalıdır (Zeytinoğlu, 2012: 104). Öğrencilerin eğitim sürecine girmeden önce seçecekleri bölümle ilgili motivasyonları oldukça önemlidir. Tanımlanacak olursa motivasyon; bireylere iş gördüren ve görülen iş esnasında bireylerin işe daha fazla odaklanmalarını ve söz konusu iş için daha fazla enerji harcamalarını sağlayan bir olgudur. Bu durum, iş sonucunun başarılı olmasına, performansın yükselmesine, meselelerin

çözümünde istekli olarak sorumluluk almaya vb. olumlu davranışların gelişmesine katkı sağlamaktadır (Çarıkçı, 2017: 1224).

Motivasyon konusu için iki farklı durumdan söz edilebilir. İlki, muhasebe eğitiminin daha nitelikli olması gerektiği anlaşılmış ve muhasebe eğitimindeki değişikliklerin neler olabileceği konusu gündeme gelmiştir. Bu bağlamda, muhasebe eğitimi gören öğrencilerin muhasebeyi öğrenmeyle ilgili bakış açıları ve yükseköğretim kurumlarının öğrencilerin bu bakış açısını kazanmalarına olan etkisini inceleyen araştırmalar yapılmış fakat öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını inceleyen araştırmalar azınlıkta kalmıştır. Ayrıca, artık yükseköğretime daha fazla katılımın sağlanması, öğrencilerin de yükseköğrenime adapte olma ve öğrenimlerini tamamlayabilme endişelerini arttırmıştır. Dolayısıyla öğrencilerin yükseköğrenime yerleşme motivasyonları gibi etkenlerin araştırmalarda yer bulmasıyla birlikte muhasebe eğitimcilerinin, öğrencilerin motivasyon ve mesleki bakış açılarının, öğrenim düzeyleri üzerinde etkisinin olduğu ve sonuç olarak başarı düzeyine katkılar sağlayarak başarı düzeyini arttırdığı sonucuna varılmıştır (Aksu ve Tursun, 2018: 18).

Muhasebe eğitimi, öğrencinin bireysel ve mesleki olarak ilerlemesine katkıda bulunacak mecralarda uzmanlaşmasına yardımcı olmakta ve öğrencinin motivesini bu yönde geliştirerek öğrenmeyi yaşam boyu süren bir sürece çevirmektedir. Bu bağlamda muhasebe eğitimi, öğrencinin iş yaşamında finansal işlemleri ayırabilme, tanımlayabilme, kaydedebilme ve sunabilmede muhasebe yaklaşımını benimsemesini hedeflemektedir. Muhasebe eğitimi verilen kurumlarda da sürecin temel ögesi öğrenci olduğu için, öğrenciyi tam anlamıyla tanımak ve mevcut öğrenci profilini belirlemek muhasebe eğitiminin kalitesi yönünden büyük önem arz etmektedir (Demir ve Temelli, 2019: 35).

Ekonomilerin sağlıklı olarak gelişebilmesi için hükümet, bağlı kurum ve tüm kamunun çıkarlarını koruyacak, kendisine güven duyulan ve çalışkan meslek mensuplarının bulunması gerekmektedir. Bu bağlamda muhasebe eğitimi giderek artan bir öneme sahip olmaktadır. 1980’li yılların sonlarından günümüze kadar yapılan çalışmalarda, muhasebe eğitimi verilen programlardan mezun olan öğrencilerin muhasebe eğitiminde modern iş dünyası ve küresel şartlara ayak uydurabilecek bilgi ve becerilere sahip bir şekilde mezun olmalarının yolunu açacak yeniliklere adapte olunması yönünde önerilerde bulunulmuş ve muhasebe eğitiminin yüzeysel olarak değil daha derinlemesine ve detaylı olarak, yenilikçi bir yaklaşım ile verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Çelenk, Atmaca ve Horasan, 2010: 160).

Yapılan çalışmalar, muhasebe bölümünü tercih eden öğrencilerin muhasebe eğitiminin kişisel gelişimlerine katkı sağlayacağı şeklinde bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin muhasebe eğitimi sonrası kişisel gelişim, etik kaideler yönünde bir bakış açısı, prestij ve farklı kabiliyetler edindireceği yönünde beklentilerinin de olduğu görülmektedir. (Kozache, 2020: 21).

Öğrencinin muhasebeye bakış açısını dolayısıyla motivasyonunu etkileyen faktörlerden biri de eğitimi veren eğitmenle ilgili faktörlerdir. Xiao ve Dyson (1999)’a göre öğreticinin öğrencilerle ders içindeki ve ders dışındaki iletişimi, öğrettiği konuyla ilgili hakimiyet düzeyi, bireysel özellikleri, derse olan ilgi ve motivasyonu, öğrenciyi derse motive edebilme kabiliyeti, dersi sunma şekli ve dersle ilgili materyalleri kullanabilme becerisi onun kalitesini direkt etkileyen faktörlerdir (Aktaran: Pehlivan, 2008: 18).

Ayrıca Kozache (2020)'nin öğrenciler üzerinde yaptığı çalışma göstermiştir ki muhasebeyle ilgili meslekleri seçmek isteyen öğrencilerin muhasebeye bakış açısı, muhasebeyle ilgili meslek sahibi olmak istemeyen ya da bu konuda kararsız olan öğrencilere göre daha yüksektir. Dolayısıyla muhasebeye bakış açısının öğrencinin muhasebeyle ilişkili meslek seçimiyle doğrudan ilişkili olduğu söylenebilmek de bu durum da öğrencinin derse karşı motivasyon düzeyine de etki etmektedir denilebilir.

Açıklamalar göz önünde alınarak araştırmanın modeli aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın hipotezi:

H: Öğrencilerin muhasebe dersine bakış açıları ile motivasyonları arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

2. ANALİZ VE BULGULAR

2.1. Araştırmanın Ön Kabul ve Sınırlılıkları

Çalışmada kullanılan ölçekler analizlere konu olan faktörleri açıklamak için gerekli özelliklere sahiptir. Önceki araştırmalarda yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlilik gösteren ölçeklere bu araştırmada da güvenilirlik ve geçerlilik analizleri yapılmıştır. Bunun sonucunda kullanılan ölçüm araçlarının güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle anketin öğrencilerin muhasebe dersine karşı bakış açılarına ve motivasyonlarına ilişkin var olan durumu yansıttığı düşünülmektedir.

Araştırma Kafkas Üniversitesi İ.İ.B.F. öğrencileri üzerine uygulanmıştır. Bundan dolayı bulgular bu grup üzerinden alınan verilerle sınırlıdır. Ayrıca araştırmanın kesitsel olması ve değişen koşulların varlığı bulguların değerlendirilmesinde araştırmada bazı sınırlılıklar olmasına yol açmaktadır.

İnsan unsurunun araştırmanın temelini oluşturmasından ve onların davranışlarına yönelik değerlendirmeler içerdiğinden, sosyal bilimlerdeki çalışmalara mahsus sınırlılıklar bu çalışmada da söz konusudur.

2.2. Araştırma Evreninin Belirlenmesi ve Örneklem Seçimi

Çalışmanın evrenini Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Muhasebe dersi alan 216 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem hacmini saptamak amacıyla;

$$n = \frac{NPQZ^2}{(N-1)d^2 + PQZ^2}$$

formülü kullanılmıştır (Orçanlı vd.,2019). Bu ana kütlede %95'lik güvenilirlik düzeyinde ve %5'lik hata payıyla örneklem büyüklüğü;

$$n = \frac{216 * 0,5 * 0,5 * 1,96 * 1,96}{(216 * 0,05 * 0,05) + 0,96} = 138$$

olarak hesaplanmıştır. Analiz edilecek anket sayısı da 157'dir. Elde edilen bu sayı hedeflenen 138 sayısından fazla olup bu sayede α ve d hataları en az seviyeye indirgenmeye çalışılmıştır.

2.3. Ölçüm Aracı

Araştırmada verilerin toplanmasında anket tekniği kullanılmıştır. Anketin ilk kısmında öğrencilerin muhasebe dersine bakış açılarını belirlemek amacı ile 2020 yılında Kozache tarafından kullanılan 10 soruluk tek boyutlu Bakış Açısı ölçeğinden yararlanılmıştır. Anketin ikinci kısmında ise 2013 yılında Çoşgun tarafından kullanılan 12 sorudan ve tek boyuttan oluşan Motivasyon ölçeği kullanılmıştır. Sözü edilen bütün ölçeklerdeki ifadeler 5'li Likert Ölçeği (1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılıyorum, 5- Kesinlikle Katılıyorum) olarak derecelendirilmiştir.

2.4. Analiz ve Bulgular

Çalışmanın bu aşamasında bakış açısı ve motivasyon ölçeklerine ilişkin güvenilirlik ve geçerlilik analizi sonuçlarına ve değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir. Çalışmada uygulanan anketlerin güvenilirliğini ve geçerliliğini test etmek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinden (DFA) faydalanılmıştır.

Bakış Açısı ve Motivasyon Ölçeğine İlişkin Bulgular

Çalışmamızın bu kısmında öğrencilerin muhasebe dersine yönelik bakış açısı ve motivasyonları ölçeğine ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları ile açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçları verilmiştir.

Bakış Açısı ve Motivasyon Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik- Geçerlilik Analizi

Öğrencilerin muhasebe dersine yönelik bakış açısı ve motivasyonları ölçeği üzerinde yapılan güvenilirlik analizi sonucunda bakış açısı ölçeğinin Cronbach alpha katsayısının 0,906, motivasyon ölçeğinin Cronbach alpha katsayısının ise 0,913 olduğu saptanmıştır. Ayrıca Tablo 1 ve Tablo 2'de yapılan madde sonucunda hiçbir maddeye ilişkin toplam puan korelasyonunun kesim noktası olarak alınan, 30'dan düşük olmadığı tespit edilmiştir. Bu sebepten ötürü ölçekten hiçbir maddenin çıkarılmasına gerek kalmamıştır. Ancak bakış açısı ölçeğinde BA6 ve BA10, motivasyon ölçeğinde ise MOT7, MOT10 ve MOT11 maddelerinin düşük bir değere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Bakış Açısı Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik Analizi

Madde No	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Madde Silinirse Ölçeğin Ortalaması	Madde Silinirse Ölçeğin Varyansı	Düzeltilmiş Madde Toplam Puan Korelasyonu	Madde Silinirse Ölçeğin Cronbach Alfa Kat-
BA1	4,0510	1,15911	35,2357	66,194	,834	,887
BA2	4,1783	1,06520	35,1083	68,469	,775	,891
BA3	4,2293	1,10287	35,0573	67,695	,791	,890

ÖLÇEK	Arit.Ort.	Stan. Sapma	Varyans	Madde Sayısı	Cronbach Alfa
BA4	4,1083	1,11849	35,1783	67,365	,798
BA5	3,9809	1,19008	35,3057	68,098	,700
BA6	3,4841	1,57140	35,8025	71,775	,339
BA7	4,0191	1,17381	35,2675	66,120	,826
BA8	4,1720	1,09882	35,1146	67,346	,816
BA9	4,0127	1,17117	35,2739	66,918	,782
BA10	3,0510	1,60447	36,2357	71,540	,337
GENELİ	39,286	9,125	83,270	10	,906

Tablo 2. Motivasyon Ölçeğine İlişkin Güvenilirlik Analizi

Madde No	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Madde Silinirse Ölçeğin Ortalaması	Madde Silinirse Ölçeğin Varyansı	Düzeltilmiş Madde Toplam Puan Korelasyonu	Madde Silinirse Ölçeğin Cronbach Alfa Kat-
MOT1	4,2803	1,08506	43,5669	104,773	,816	,900
MOT2	4,1529	1,15006	43,6943	103,252	,834	,899
MOT3	4,1019	1,19392	43,7452	104,050	,763	,901
MOT4	4,2357	1,21497	43,6115	102,585	,813	,899
MOT5	4,2038	1,16981	43,6433	102,757	,841	,898
MOT6	4,1975	1,16266	43,6497	102,588	,855	,898
MOT7	3,6369	1,43738	44,2102	111,821	,335	,922
MOT8	4,0191	1,36566	43,8280	101,464	,754	,901
MOT9	4,0828	1,28583	43,7643	104,733	,672	,905
MOT10	3,2611	1,55310	44,5860	111,013	,325	,924
MOT11	3,5223	1,60762	44,3248	109,887	,344	,924
MOT12	4,1529	1,22561	43,6943	101,944	,833	,898
ÖLÇEK	Arit.Ort.	Stan. Sapma	Varyans	Madde Sayısı	Cronbach Alfa	
GENELİ	47,847	11,138	124,066	12	,913	

Bakış Açısı ve Motivasyon Ölçeğine İlişkin Açıklayıcı Faktör Analizi

Çalışmada uygulanan açıklayıcı faktör analizi neticesinde 10 maddelik bakış açısı ölçeğinden BA6 ve BA10 numaralı maddeler, faktör yükünün 0,40'tan düşük olması nedeni ile analizlere dâhil edilmemiştir. Açıklayıcı faktör analiziyle ulaşılan tek faktörlü yapı, toplam varyansın %61,807'sini açıklamaktadır.

Araştırmada KMO (Kaise-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) örneklem yeterlik ölçütü (0,917) ve küresellik derecesi (Barlett's Test of Sphericity; 1208,913; $p < ,000$) yeterli düzeydedir. Analiz sonucunda elde edilen bakış açısı maddelerinin faktör yükleri 0,771 ile 0,891 arasındadır. Bu sonuç da maddelerin elde edilen faktörü nitelediğini ifade etmektedir.

Tablo 3. Bakış Açısı Ölçeğine İlişkin Açıklayıcı Faktör Analizi

Faktör	Faktör ve Yük Değerleri
Bakış Açısı Ölçeği	
BA1- Muhasebe eğitimi işletme bölümü için önemli ve gereklidir.	,891
BA7- Muhasebe eğitimi kariyer yapma imkânı sağlaması açısından değerlidir.	,882
BA8- Muhasebe eğitiminde -eğitimi veren ve eğitimi alan taraflar arasındaki- iletişim öğrenme ve başarı için gereklidir.	,877
BA3- Muhasebe eğitiminde öğretilenler çalışma yaşamı için faydalıdır.	,864
BA4- Muhasebe eğitimi kurallı, düzenli ve sistematik bir süreçtir.	,860
BA2- Muhasebe eğitimi mezun olduktan sonra çalışmayı düşündüğüm meslek için gereklidir.	,851
BA9- Muhasebe eğitiminde kitap, dergi vb. yayınların takip edilmesi kişisel gelişim için gereklidir.	,850
BA5- Muhasebe eğitiminin hem teorik hem de uygulama yönü vardır.	,771

K.M.O= ,917 Küresellik Derecesi (Barlett's)=1208,913 $p = ,000$ Cronbach Alpha ,940

Motivasyon ölçeği üzerine yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğinden MOT7, MOT10 ve MOT11 numaralı maddeler faktör yükünün 0,40'tan düşük olması nedeni ile analizlere dâhil edilmemiştir. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ulaşılan tek faktörlü yapı, toplam varyansın %58,630'unu açıklamaktadır.

Araştırmada KMO (Kaise-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) örneklem yeterlik ölçütü (0,946) ve küresellik derecesi (Barlett's Test of Sphericity; 1374,043; $p<,000$) yeterli düzeydedir. Analiz sonucunda elde edilen iş performansı ile ilgili maddelerin faktör yükleri 0,753 ile 0,907 arasındadır. Bu sonuç da maddelerin elde edilen faktörü nitelediğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Motivasyon Ölçeğine İlişkin Açıklayıcı Faktör Analizi

Faktör	Faktör ve Yük Değerleri
Motivasyon Ölçeği	
MOT6- Muhasebe eğitimi üniversitede başarılı olmamı ve kendimi kanıtlamamı sağlayacaktır.	,907
MOT5- Muhasebe eğitimi sosyal statümü geliştirecektir.	,893
MOT12- Muhasebe alanındaki çalışmalar benim için caziptir.	,884
MOT2- Muhasebe eğitimi iyi bir işe girmemi sağlayacak ve para kazanma gücümü arttıracaktır.	,877
MOT1- Muhasebe eğitimi gelecekte bana yeni olanaklar sunacaktır.	,872
MOT4- Muhasebe eğitimi ufku genişletecek ve zorluklarla baş edebilmemi sağlayacaktır.	,870
MOT3- Muhasebe eğitimi daha eğitimli bir insan olmamı olanaklı kılacaktır.	,818
MOT8- Eğitim konusunda ailemin benden beklentilerini karşılamamı sağlayacaktır.	,813
MOT9- Muhasebe eğitimiyle ilgili konuları detaylı bir şekilde öğrenmek istiyorum.	,753

K.M.O= ,946 Küresellik Derecesi (Barlett's)= 1374,043 $p= ,000$ Cronbach Alpha ,944

Bakış Açısı ve Motivasyon Ölçeğine İlişkin Doğrulayıcı Faktör Analizi

Açıklayıcı faktör analizi sonuçlarıyla ortaya çıkan faktör yapısının uyumunu ortaya koymak amacıyla bakış açısı ve motivasyon ölçeğine doğrulayıcı faktör analizi de uygulanmıştır. İlk olarak bu değişkenin ölçüm modelinin kestirim sonuçları incelenmiştir. Modelden elde edilen regresyon yükleri (parametre tahminleri) incelendiğinde maddelerin standardize edilmiş regresyon yükünün 0,50'den düşük olmadığı görülmüştür.

Ancak bakış açısı ölçeğine uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde BA2 maddesi birçok faktörler binişiklik sorunu yaşadığı için analizden çıkarılmıştır. Ek olarak BA3 ile BA7 ve BA 8 ile BA9 maddeleri arasında modifikasyon yapılsa ki-kare değerinin yükseleceği ve uyum değerlerinin artacağı görülmüştür. Doğrulayıcı Faktör Analizine ait uyum indeksleri ve literatürde belirtilen referans aralıkları (Hooper vd., 2008; Yıldırım ve Kayapalı Yıldırım, 2016; Taşkın ve Korucuk, 2018) Tablo 5'te yer almaktadır.

Şekil 2. Bakış Açısı Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi

Tablo 5. Bakış Açısı Ölçeğine İlişkin Modifikasyonlu Uyum İndeksi Sonuçları

İndeksler	Referans Değeri		Ölçüm	Sonuç
	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum		
CMIN/DF	$0 < \chi^2/sd \leq 3$	$3 < \chi^2/sd \leq 5$	2,383	İyi Uyum
TLI	$,95 < TLI \leq 1$	$,90 < TLI \leq ,94$	,969	İyi Uyum
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq ,05$	$,05 \leq RMSEA \leq ,08$	,074	Kabul Edilebilir Uyum
CFI	$,95 < CFI \leq 1$	$,90 < CFI \leq ,94$	,982	İyi Uyum
GFI	$,95 < GFI \leq 1$	$,90 < GFI \leq ,94$	,950	İyi Uyum
RMR	$< 0,05$	$< 0,08$	,037	İyi Uyum

Motivasyon ölçeğine uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde öncelikle bu değişkenin ölçüm modelinin kestirim sonuçları incelenmiştir. Modelden elde edilen regresyon yükleri (parametre tahminleri) incelendiğinde maddelerin standardize edilmiş regresyon yükünün 0,50'den düşük olmadığı görülmüştür.

Ancak motivasyon ölçeğine uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde MOT2 ile MOT5 ve MOT3 ile MOT6 maddeleri arasında modifikasyon yapılırsa ki-kare değerinin yükseleceği ve uyum değerlerinin artacağı belirlenmiştir. Modele ilişkin uyum değerleri Tablo 6'da verilmiştir.

Şekil 3. Motivasyon Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi

Tablo 6. Motivasyon Ölçeğine İlişkin Modifikasyonlu Uyum İndeksi Sonuçları

İndeksler	Referans Değeri		Ölçüm	Sonuç
	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum		
CMIN/DF	$0 < \chi^2/sd \leq 3$	$3 < \chi^2/sd \leq 5$	1,728	İyi Uyum
TLI	$.95 < TLI \leq 1$	$.90 < TLI \leq .94$	.980	İyi Uyum
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .08$	.068	Kabul Edilebilir Uyum
CFI	$.95 < CFI \leq 1$	$.90 < CFI \leq .94$	.986	İyi Uyum
GFI	$.95 < GFI \leq 1$	$.90 < GFI \leq .94$	.944	İyi Uyum
RMR	$< 0,05$	$< 0,08$	.034	İyi Uyum

Hipotez Testleri

Çalışmanın hipotezini analiz etmek ve bakış açısı ile motivasyon arasında ne tür bir ilişki olduğunu saptamak için ilk olarak korelasyon analizi yapılmıştır. Tablo 7’de bakış açısı ile motivasyon arasındaki ilişkileri gösteren korelasyon katsayıları verilmektedir. Tablodan da görüldüğü gibi bakış açısının motivasyon ile arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki vardır ($r=.462$). Bu durum, öğrencilerin muhasebe dersine karşı bakış açılarının olumlu yönde değişmesi sonucunda motivasyonlarının da artacağını göstermektedir.

Tablo 7. Bakış Açısı ve Motivasyon Arasındaki İlişki

Faktörler	1	2
1-Bakış Açısı	1	
2-Motivasyon	.462**	1

Yapısal Eşitlik Modelinin Analizi

Araştırmamızdaki değişkenlerin istatistiksel açıdan anlamlı ilişkilere sahip olup olmadıklarının belirlenmesi için yapısal eşitlik modeli testinden yararlanılmıştır. Bu amaçla daha önce belirlenen araştırmanın yapısal modeli AMOS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Modelin geçerliliğini test etmek için uyum iyiliği istatistikleri ve hipotezler doğrultusunda değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Model sonuçları aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin muhasebe dersine bakış açılarının onların motivasyonları üzerine pozitif yönlü olarak %47'lik bir etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum öğrencilerin bakış açılarındaki değişimin onların motivasyonlarını da değiştireceğini ve aralarındaki ilişkinin pozitif olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Şekil 4. Bakış Açısının Motivasyon Üzerine Etkisini Gösteren Standardize Edilmiş Kestirim Sonuçları

Tablo 8. Bakış Açısının Motivasyon Üzerine Etkisini Gösteren Modelin Uyum İndeksi Sonuçları

İndeksler	Referans Değeri		Ölçüm	Sonuç
	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum		
CMIN/DF	$0 < \chi^2/sd \leq 3$	$3 < \chi^2/sd \leq 5$	1,191	İyi Uyum
TLI	$.95 < TLI \leq 1$	$.90 < TLI \leq .94$	.990	İyi Uyum
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .08$	.035	Kabul Edilebilir Uyum
CFI	$.95 < CFI \leq 1$	$.90 < CFI \leq .94$	.992	İyi Uyum
GFI	$.95 < GFI \leq 1$	$.90 < GFI \leq .94$	.916	İyi Uyum
RMR	$< 0,05$	$< 0,08$	.044	İyi Uyum

3. SONUÇ

Muhasebe dersi alan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin muhasebe dersine bakış açılarının motivasyonları üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla yapılan bu çalışmada saptanan amaç doğrultusunda Kafkas Üniversitesi İİBF’de öğrenim gören ve muhasebe dersi alan 157 öğrenci üzerinde anket uygulaması yapılarak sonuçlar ele alınmıştır.

Çalışmada hipotezin test edilmesi için korelasyon ve yapısal denklik modeli analizi kullanılmıştır. Korelasyon analizi neticesinde, muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebeye bakış açısı ile motivasyonları arasında %99 önem düzeyinde anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebeye bakış açılarının olumlu olmasının motivasyonlarını arttırdığı söylenebilir.

Çalışmada değişkenlerin istatistiki yönden anlamlı bir ilişkiye sahip olup olmadığını belirlemek için yapısal denklik modellemesi testi kullanılmıştır. Bu doğrultuda daha önce belirlenmiş olan yapısal model AMOS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Modelde bakış açısı dışsal değişken, motivasyon ise içsel değişken olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulguların ışığında; öğrencilerin muhasebe dersine olan bakış açıları ile derse motivasyonları arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla, öğrencilerin muhasebe dersine karşı bakış açılarının olumlu olmasıyla birlikte motivasyonlarında da artış sağlanacaktır. Araştırma sonucunda öğrencilerin muhasebe dersine bakış açılarının onların motivasyonları üzerinde pozitif yönlü olarak %47’lik bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Bu durum öğrencilerin bakış açılarındaki değişimin onların motivasyonlarını da değiştireceğini ve aralarındaki ilişkinin pozitif olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Aksu, İbrahim; Tursun, Mehmet, (2018), “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyon ve Beklenti Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi”, Akademik Yaklaşımlar Dergisi, S. 2., s. 17-31.
- Çarıkçı, Oğuzhan, (2017), “Muhasebe Eğitimi Almakta Olan Öğrencilerin Motivasyonları ve Muhasebe Bölümünü Tercihlerinin İrdelenmesi”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S. 4, s. 1223-1233.
- Çelenk, Hakan; Atmaca, Metin; Horasan, Emre, (2010), “Marmara Üniversitesi’nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hakemli Dergisi, S. 33, s. 159-171.
- Çoşgun, Nurcan, (2013), Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyonlarının ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesine Bağlı Meslek Yüksekokullarında Bir Uygulama, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Demir, İmran; Temelli, Fatma, (2019), “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyon ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği”, ETÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 9, s. 33-50.
- Hooper, Daire; Coughan, Joseph; Mullen, Michael R., (2008), “Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit”, Electronic Journal of Business Research Methods, Volume 6/1, s. 53-60.
- Kendir, Vasfi; Sinsoysal, Bahaddin; Orçanlı, Kenan; Boztoprak, Hasan, (2019), “Örgüt Kültürü ile Örgütsel Yenilikçilik Arasındaki İlişkide Örgütsel Öğrenmenin Aracı Rolü”, Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, S. 20, s. 881-908.
- Kozache, Asraa Najdat Jarjes, (2020), İşletme Lisans Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açıları ve Muhasebe Eğitiminden Beklentileri: Kerkük Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi’nde Bir Araştırma, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Pehlivan, Ebru, (2008), Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Taşgın, Adnan; Korucuk, Murat, (2018), “Development of Foreign Language Lesson Satisfaction Scale (FLSS): Validity and Reliability Study”, Journal of Curriculum and Teaching, Volume 7/2, s. 72.
- Yıldırım, Fatih; Kayapalı Yıldırım, Seda, (2016), “Effects of Cynicism on Empowerment in Organizations”, Journal of Human Sciences, Volume 13/3, s. 5741.
- Zeytinoğlu, Emin, (2012), “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Motivasyonu ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma: Dumlupınar Üniversitesi Örneği”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, s. 103-116.